

Vì sao doanh nghiệp chưa tận dụng được cơ hội để đẩy mạnh xuất khẩu gạo



Gần như từ bột thì trường xuất khẩu gạo, Công ty TNHH Liên Hạnh tập trung cho chế biến sâu các sản phẩm từ gạo để phát triển doanh nghiệp.

Thị trường gạo nhận nhíp

Các chuyên gia ngành nông nghiệp đánh giá, nhu cầu dự trữ lương thực, trong đó có gạo của các nước trên thế giới tăng mạnh do lo ngại ảnh hưởng của những bất ổn về kinh tế, chính trị gây ra. Cùng với đó, nguồn cung suy giảm khiến giá gạo trên thị trường thế giới từ đầu năm 2023 đến nay liên tục leo thang. Giá gạo xuất khẩu bình quân 4 tháng đầu năm nay ước đạt 530 USD/tấn, tăng 9,2% so với cùng kỳ năm 2022 và cao nhất trong vòng 10 năm qua. Đặc biệt, giá gạo xuất khẩu bình quân sang Trung Quốc đạt mức 589 USD/tấn, tăng hơn 18% so với cùng kỳ năm trước. Thống kê của Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, xuất khẩu gạo cả nước 3 tháng đầu năm nay đạt 1,79 triệu tấn, với kim ngạch đạt 952 triệu USD. Xuất khẩu gạo tuy giảm 19,3% về khối lượng nhưng tăng 30,2% về giá trị so với cùng kỳ năm 2022.

Công ty TNHH Hưng Cúc (cụm công nghiệp Xuân Quang, huyện Đông Hưng) là doanh nghiệp chế biến, xuất khẩu gạo. Từ đầu năm đến nay, Công ty đẩy mạnh hoạt động xuất khẩu vào thị trường Đài Loan, Cộng hòa Séc... Ông Hà Mạnh Hùng, Phó Giám đốc Công ty cho biết: Nhu cầu sử dụng gạo của các nước trên thế giới những tháng đầu năm này cao và có xu hướng gia tăng trong thời gian tới. Đây chính là cơ hội lớn để các doanh nghiệp chế biến thúc đẩy mạnh xuất khẩu gạo. 4 tháng qua, chúng tôi đã xuất

khẩu được khoảng 600 tấn gạo, giá trị đạt hơn 300.000 USD.

Đúng như nhận định của Công ty TNHH Hưng Cúc, Hiệp hội Lương thực Việt Nam (VFA) dự báo, tình hình xuất khẩu gạo trong quý II của Việt Nam vẫn duy trì đà tăng mạnh. Ở thị trường các nước châu Âu, theo Hiệp định Thương mại tự do EVFTA, Việt Nam được cấp hạn ngạch là 80.000 tấn gạo xuất khẩu. Khi doanh nghiệp Việt Nam đáp ứng được yêu cầu theo quy định thì được hưởng ưu đãi với mức miễn thuế là 175 Euro/tấn. Các thị trường như Philippines, Indonesia và một số nước châu Phi đang có kế hoạch nhập khẩu gạo với số lượng lớn để tăng dự trữ lương thực; trong khi đó nguồn cung gạo từ một số nước như Ấn Độ, Pakistan... rất hạn chế. Đây là cơ hội lớn cho các doanh nghiệp Việt Nam đẩy mạnh xuất khẩu gạo, nhất là nguồn nguyên liệu cho các doanh nghiệp chế biến đối đảo khi nông dân bắt tay vào thu hoạch lúa vụ chiêm xuân.

Doanh nghiệp vẫn gặp khó

Thái Bình có rất nhiều doanh nghiệp, cơ sở chế biến gạo, trong đó có 4 doanh nghiệp được Bộ Công Thương cấp phép đủ điều kiện xuất khẩu gạo, một số doanh nghiệp liên kết xuất khẩu ủy thác. Tuy nhiên, 4 tháng đầu năm nay, chỉ duy nhất 1 doanh nghiệp có đơn hàng xuất khẩu với sản lượng khoảng 600 tấn. Giữa lúc thị trường xuất khẩu gạo đang nhộn nhịp, giá cả tăng cao, việc

các doanh nghiệp không nắm bắt được cơ hội để tiêu thụ là tin hiệu bất thường đáng quan tâm với nhiều chủ hộ.

Công ty TNHH Hưng Cúc có đơn hàng xuất khẩu gạo nhiều năm qua, song từ đầu năm đến nay, dường như doanh nghiệp này cũng chỉ duy trì ở mức ổn định giữ chân bạn hàng chứ không chú trọng đẩy mạnh xuất khẩu. Ông Hà Mạnh Hùng, Phó Giám đốc Công ty chia sẻ: Giá lúa gạo và nhu cầu thị trường thế giới tăng cao nhưng chúng tôi không thể mở rộng xuất khẩu được bởi thiếu nguyên liệu, khả năng dự trữ của doanh nghiệp có giới hạn, việc mua mới cũng rất hạn chế. Khó nhất hiện nay là giá thu mua đầu vào rất cao nhưng cũng không dễ tiếp cận, cạnh tranh, cộng với chi phí vận chuyển từ miền Trung ra cao nên dù có tăng sản lượng xuất khẩu thì lợi nhuận cũng không đáng kể. Chính vì vậy, chủ trương của chúng tôi là chú trọng chăm sóc tốt bạn hàng và chiếm lĩnh thị trường trong nước.

Là một trong những doanh nghiệp lớn, cơ sở chế biến gạo, xuất khẩu gạo ở Thái Bình nhưng không phải bây giờ mà gần 2 năm qua, Công ty TNHH Liên Hạnh (cụm công nghiệp thị trấn Vũ Thư, huyện Vũ Thư) đã chuyển hướng không đầu tư nhiều cho xuất khẩu gạo mà tập trung phát triển thị trường trong nước và chế biến sâu các sản phẩm từ gạo. Ông Trần Hữu Hạnh, Chủ tịch Hội đồng thành viên Công ty cho biết: Trước đây mỗi năm chúng tôi xuất khẩu hơn 10.000 tấn gạo.

Thế nhưng nhận thấy sự cạnh tranh và những tiêu chuẩn về gạo của các nước ngày càng khắt khe trong khi điều kiện của ta nhiều bất cập nên chúng tôi thay đổi chiến lược phát triển. Cái khó cho các doanh nghiệp xuất khẩu gạo của Thái Bình nói riêng, các doanh nghiệp phía Bắc nói chung là không có vùng nguyên liệu chuyên canh đủ lớn, ổn định để thực hiện chuỗi sản xuất đáp ứng đơn hàng của đối tác. Cùng với đó, xu hướng người tiêu dùng sử dụng gạo dinh dưỡng, gạo chất lượng cao organic thì chúng ta gần như chưa có.

Cần có giải pháp để khơi thông

Để đẩy mạnh xuất khẩu, các doanh nghiệp chế biến lúa gạo mong có vùng nguyên liệu đủ lớn tại chỗ. Ông Hà Mạnh Hùng, Phó Giám đốc Công ty TNHH Hưng Cúc cho rằng: Chỉ khi có nguồn nguyên liệu tại chỗ, doanh nghiệp mới kiểm soát được chất lượng và giảm được chi phí vận chuyển, có sức cạnh tranh trên thị trường xuất khẩu. Thực tế, sau hơn hai năm chịu ảnh hưởng của dịch Covid-19, doanh nghiệp gặp khó về tài chính dẫn đến không kịp thu mua lúa ở thời điểm giá tốt để dự trữ. Nhà nước cần có những chính sách ưu đãi về tín dụng giúp các doanh nghiệp chế biến, xuất khẩu gạo phục hồi và đủ sức tham gia vào thị trường xuất khẩu.

Còn ông Phạm Ngọc Hưng, Giám đốc Công ty TNHH Lương thực phẩm Khang Long (xã Vũ Quý, huyện Kiến Xương) cho biết: Doanh nghiệp mong muốn nhà nước quan tâm hỗ trợ, tạo điều kiện về đất đai để xây dựng nhà máy bảo đảm đủ lớn, đầu tư công nghệ chế biến hiện đại cho ra gạo chất lượng cao. Có hệ thống các nhà máy chế biến tốt, bảo đảm điều kiện vệ sinh phòng cháy, chữa cháy, xử lý nước thải bảo vệ môi trường, cải thiện điều kiện làm việc cho người lao động, đó là những tiêu chí quan trọng để doanh nghiệp đáp ứng đủ các tiêu chuẩn xuất khẩu gạo của các nước.

Các doanh nghiệp chế biến gạo chung một nhận định, tỷ lệ hấp thụ gạo của thị trường nội địa và trong nước chiếm tỷ lệ lớn từ 60 - 70% nên sản lượng dành cho xuất khẩu không nhiều. Cả người dân và doanh nghiệp mong muốn hiện nay đó là làm sao nâng giá trị hạt gạo lên để tăng lợi nhuận. Câu trả lời là cần có sự quy hoạch dành cho xuất khẩu gạo mà tập trung phát triển thị trường trong nước và chế biến sâu các sản phẩm từ gạo. Ông Trần Hữu Hạnh, Chủ tịch Hội đồng thành viên Công ty cho biết: Trước đây mỗi năm chúng tôi xuất khẩu hơn 10.000 tấn gạo.

KHÁC QUẢN

THÁI ĐÒ Phòng, chống dịch bệnh cho thủy sản



Hộ nuôi trồng thủy sản xã Thái Đò rắc vôi bột xử lý ao nuôi tôm bị bệnh đốm trắng.

Cùng với thực hiện ngăn chặn dịch bệnh đốm trắng đang phát sinh trên tôm nuôi, hiện nay, xã Thái Đò (Thái Thụy) còn tích cực tuyên truyền, đồn đốc các hộ nuôi trồng thủy sản (NTTS) thực hiện các biện pháp chăm sóc và bảo vệ thủy sản mùa nắng nóng, nhất là tại các diện tích nuôi ngao ngoài bãi triều. Trên địa bàn xã Thái Đò, từ cuối tháng 4 đến nay đã xuất hiện tình trạng tôm chết trên diện tích hơn 20ha/50 ao của 78 hộ nuôi. Ngay sau khi phát hiện tôm chết xảy ra, HTX SXKD DVNN xã đã báo cáo Phòng Nông nghiệp và Phát triển nông thôn huyện đồng thời phối hợp với các cơ quan chức năng tình lấy mẫu xét nghiệm, xác định nguyên nhân tôm chết là do mắc bệnh vệt rụt đốm trắng. Các hộ có tôm bị chết ở khu NTTS tập trung giáp đê biển, trong đó gồm cả những hộ nuôi quảng canh, bán thâm canh và công nghiệp.

Gia đình ông Giang Văn Doãn, thôn Đông Hải là một trong những hộ NTTS có tôm chết do mắc bệnh vệt rụt đốm trắng với số lượng tôm chết 80 vạn con trên diện tích ao nuôi hơn 2.000m². Theo ông Doãn: Sau một thời gian thả giống được gần 2 tháng thì tôm nuôi bị chết hàng loạt. Thời điểm tôm chết đạt kích cỡ được 70 con/kg, giữ ổn định môi trường nước trong ao nuôi; xuất bán nên khi tôm chết hàng loạt đã gây thiệt hại kinh tế rất lớn. Tôi đã thông báo với xã về tình trạng tôm nuôi bị chết và tiến hành thu gom, tiêu hủy xác tôm để tránh dịch bệnh lây lan.

Hiện nay, tôi đã xử lý ao nuôi bằng hóa chất, vôi bột để thực hiện nuôi thả trong thời gian tới.

Vụ xuân hè năm nay, xã Thái Đò có 522ha diện tích NTTS nước lợ với số lượng nuôi thả đạt gần 60 triệu con giống, trong đó hơn 400ha nuôi tôm sú và thẻ chân trắng, còn lại là nuôi các loại cá vược, cá song và các đối tượng thủy sản khác. Những ngày qua, thời tiết đang bước vào đầu mùa hè nắng nóng, nhiệt độ ngày đêm chênh lệch kèm theo các trận mưa rào đầu mùa làm môi trường ao nuôi biến đổi bất lợi khiến thủy sản giảm sức đề kháng và tạo điều kiện cho dịch bệnh phát triển, nhất là vệt rụt đốm trắng trên tôm nuôi.

Để ngăn chặn kịp thời không để vệt rụt đốm trắng bùng phát trên địa bàn, HTX SXKD DVNN xã đã tăng cường đồn đốc, hướng dẫn các hộ nuôi thực hiện tốt các biện pháp phòng, chống dịch. Đặc biệt, tại các ao nuôi có tôm chết yếu cầu chủ hộ nuôi phải thực hiện ngay việc thu gom và tiêu hủy tôm chết, không vứt xác bừa bãi, không xả nước tại ao nuôi ra môi trường bên ngoài làm ảnh hưởng đến các hộ nuôi xung quanh; xử lý triệt để mầm bệnh bằng hóa chất Chlorine nồng độ 30ppm, giữ nguyên mực nước trong ao từ 7 - 10 ngày mới xả ra ngoài. Đối với những ao nuôi chưa có dẫn và chết vào đầu tháng 5, một tuần sau thì tôm bắt đầu chết hàng loạt. Thời điểm tôm chết đạt kích cỡ được 70 con/kg, giữ ổn định môi trường nước trong ao nuôi; xuất bán nên khi tôm chết hàng loạt đã gây thiệt hại kinh tế rất lớn. Tôi đã thông báo với xã về tình trạng tôm nuôi bị chết và tiến hành thu gom, tiêu hủy xác tôm để tránh dịch bệnh lây lan.

HTX SXKD DVNN xã cho biết: Mặc dù HTX đã tích cực tuyên truyền, hướng dẫn và người dân chủ động các biện pháp ngăn chặn dịch, tuy nhiên hiện tượng tôm chết vẫn đang xuất hiện rải rác ở các hộ nuôi tôm trên địa bàn. Do đó, HTX đề nghị cấp trên hỗ trợ hóa chất để cấp cho các hộ có tôm chết xử lý nguồn nước tại ao nuôi của gia đình và các khu vực xung quanh.

Hiện nay đang bước vào mùa hè, thời tiết nắng nóng kéo dài với nền nhiệt độ cao, tại các ao nuôi thủy sản, khu vực bãi nuôi ngao phơi nắng nhiều giờ trong ngày để làm cho thủy sản bị chết. Do đó, cùng với tăng cường phòng, chống bệnh đốm trắng, xã Thái Đò tích cực tuyên truyền, đồn đốc người NTTS thực hiện các biện pháp chăm sóc và bảo vệ thủy sản mùa nắng nóng, nhất là tại các diện tích nuôi ngao ngoài bãi triều.

Trong đó, xã tăng cường đồn đốc, hướng dẫn hộ nuôi trồng chủ động thực hiện các biện pháp để phòng bệnh cho thủy sản: Đối với diện tích nuôi ngao bãi triều cần tiến hành thu hoạch ngao đã đạt kích cỡ thương phẩm; hàng ngày kiểm tra, san lấp các vũng nước đọng trên mặt bãi tránh nhiệt độ tăng cao cục bộ gây chết ngao; san thưa mật độ ngao dồn vào chân vẩy, vệ sinh vẩy, lưới tạo độ thông thoáng cho nước triều lên xuống cung cấp nguồn thức ăn cho ngao. Đối với diện tích nuôi tôm, cá nước lợ, để hạn chế nắng nóng, người nuôi sử dụng lưới đen che phủ 2/3 diện tích mặt ao; những ao nuôi nước ngọt có thể thả bèo tây chiếm 1/3 diện tích mặt ao làm chỗ trú nắng cho cá.

TRẦN TUẤN

Kiến Xương

Tăng cường phòng, chống bệnh dịch tả lợn châu Phi

Đầu tháng 5 vừa qua, trên địa bàn huyện Kiến Xương đã phát sinh ổ bệnh dịch tả lợn châu Phi tại xã Vũ Ninh. Trong khi hiện nay tổng đàn lợn toàn huyện khá lớn; công tác quản lý hoạt động giết mổ, vận chuyển ở các địa phương còn nhiều hạn chế; thời tiết thay đổi, diễn biến phức tạp tạo điều kiện thuận lợi cho các loại mầm bệnh phát triển, ảnh hưởng đến sức đề kháng của vật nuôi; nhiều đàn gia súc, gia cầm đã hết thời gian miễn dịch nhưng chưa được tiêm phòng nhắc lại, tỷ lệ tiêm vắc-xin phòng cúm gia cầm đạt thấp, nhất là tại các hộ chăn nuôi nhỏ lẻ.

Để chủ động ngăn chặn bệnh dịch tả lợn châu Phi lây lan ra diện rộng, huyện Kiến Xương chỉ đạo các địa phương tập trung thực hiện quyết liệt, đồng bộ các biện pháp phòng, chống dịch. Tăng cường tuyên truyền, hướng dẫn chăn nuôi an toàn sinh học, cách nhận biết và các biện pháp phòng, chống dịch bệnh; chủ động khai báo dịch và chấp hành nghiêm các quy định phòng, chống dịch; thực hiện nghiêm việc kê khai hoạt động chăn nuôi theo quy định. Quản lý chặt chẽ hoạt động vận chuyển, buôn bán, giết mổ, tiêu thụ lợn trên địa bàn. Tiếp tục thực hiện tốt công tác vệ sinh, khử trùng tiêu độc khu vực chăn nuôi, nơi buôn bán, thu gom lợn. Chủ động sẵn sàng nguồn nhân lực, vật lực để ứng phó kịp thời khi dịch bệnh xảy ra.

THU THÚY



Người dân xã Vũ Ninh rắc vôi bột tiêu độc khử trùng mầm bệnh trong môi trường.

Vũ Tiến

Ô nhiễm môi trường từ khu xử lý rác thải sinh hoạt

Từ nhiều năm nay, khu xử lý rác thải sinh hoạt rộng 3.000m² của xã Vũ Tiến (Vũ Thư) với hàng nghìn mét khối rác thải thiên bốc mùi hôi thối, ô nhiễm môi trường, gây bức xúc trong nhân dân.

Mục sở thị bãi rác xã Vũ Tiến, cảm nhận đầu tiên của chúng tôi là bãi rác lộ thiên cao như núi. Dù có tường bao nhưng xung quanh khu vực nước có màu đen, mỗi khi mưa to nước thải từ bãi rác chảy xuống cánh đồng hoa màu gây ảnh hưởng không nhỏ tới môi trường sinh thái và sản xuất của người dân. Xã Vũ Tiến có 11 thôn với trên 11.000 nhân khẩu nên lượng rác thải sinh hoạt hàng ngày ước khoảng 8 - 10 tấn. Thế nhưng toàn bộ lượng rác thải này lại chỉ áp dụng phương thức chôn lấp. Do diện tích bãi rác nhỏ, chỉ 3.000m² đã sử dụng hết gần 10 năm nay nên diện tích đất kết vế đây lại đổ chồng lên rác và lộ thiên, ngày càng cao. Người phải hứng chịu ô nhiễm môi trường từ rác thải sinh hoạt

lại chính là những người dân của xã Vũ Tiến. Ông Trần Văn Tuấn, thôn La Trạng bức xúc: Đã nhiều lần chúng tôi phản ánh, kiến nghị lên các cấp có thẩm quyền nhưng không thấy động tĩnh gì. Hàng ngày người dân phải hít thở không khí ô nhiễm với mùi hôi thối, nhất là những ngày nắng nóng sau cơn mưa to thì mùi càng nồng nặc; những ngày thời tiết thay đổi ruồi nhặng bay vào nhà dân rất nhiều, gây ảnh hưởng lớn đến sinh hoạt và sức khỏe. Bà Nguyễn Thị Loan, thôn La Trạng cho biết: Đây là bãi rác tồn tại gần 10 năm nay. Hầu hết các loại chất thải đều chưa qua xử lý được đem đổ ra đây. Ngay cơ tiềm ẩn nhiều ổ bệnh nguy hiểm, gây ô nhiễm không khí, đất và nước. Trong các cuộc họp, tiếp xúc cử tri với đại biểu HĐND các cấp, đồng đạo người dân đã kiến nghị lên cơ quan chức năng. Thế nhưng thời gian cứ trôi, bãi rác vẫn tồn tại và ngày càng đầy đất đã hết. Vì vậy, rác thu gom tập kết về đây lại đổ chồng lên rác và lộ thiên, ngày càng cao. Người phải hứng chịu ô nhiễm môi trường từ rác thải sinh hoạt

hiện đại xử lý triệt để rác thải sinh hoạt để nông thôn thực sự có môi trường sống xanh, sạch, đẹp.

Ông Trần Văn Hinh, Chủ tịch UBND xã Vũ Tiến cho biết: Để khắc phục tình trạng ô nhiễm môi trường từ bãi rác thải

lộ thiên và tiếp thu kiến nghị, phản ánh của người dân, UBND xã đã nhiều lần họp bàn kiến nghị lên UBND huyện Vũ Thư và đưa ra các phương án khắc phục. Theo đó, UBND xã duy trì hoạt động hiệu quả của các tổ thu gom rác thải. Thường xuyên phát động các chiến dịch bảo vệ môi trường, qua đó tuyên truyền, nâng cao nhận thức của người dân trong việc phân loại rác thải tại nguồn. Đặc biệt, với rác thải nhựa, các đoàn thể, nhất là hội phụ nữ tổ chức hình thức đố rác lấy quà nhằm nâng cao nhận thức của người dân về tác hại của rác thải nhựa, tiến tới loại bỏ hoàn toàn rác thải nhựa. Nhờ đó, đường làng ngõ xóm luôn sạch sẽ, không còn tồn tại

những bãi rác tự phát tại các khu dân cư, trên các con sông, ngoài... Tuy nhiên, để giải quyết dứt điểm tình trạng ô nhiễm môi trường từ khu xử lý rác thải tập trung đang là bài toán rất khó với chính quyền địa phương. Bởi khu xử lý sau gần 10 năm đi vào hoạt động đã quá tải, rác lộ thiên, gây ô nhiễm môi trường. Trong khi việc mở rộng quy hoạch khu xử lý rác thải tập trung gặp khó khăn do người dân chưa đồng thuận. Vì vậy, rất mong tỉnh, huyện có những chủ trương, quyết sách lớn hơn để có những nhà máy xử lý rác thải sinh hoạt tập trung, công nghệ cao, hiện đại, xử lý triệt để rác thải.

MINH NGUYỄN



Bãi rác thải xã Vũ Tiến lộ thiên, gây ô nhiễm môi trường.